

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lipca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa K. G.

przeciwko K. S.

o ochronę dóbr osobistych oraz

z powództwa wzajemnego K. S.

przeciwko K. G.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 lipca 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 7 maja 2013 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odrzuca skargę kasacyjną w części odnoszącej się do powództwa wzajemnego,**
- 2) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej w pozostałym zakresie.**

UZASADNIENIE

Powód K. G. wniósł o zobowiązanie K. S. do usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych powoda przez złożenie w terminie siedmiu dni od uprawomocnienia się wyroku, w formie listu poleconego opatrzonego własnoręcznym podpisem pozwanego, skierowanego na adres powoda oraz w kopiach do wiadomości Prezesa Zarządu C. S.A., Ministra Gospodarki, Ministra Skarbu Państwa i Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, oświadczenia stanowiącego przeprosiny ze strony pozwanego oraz zobowiązanie dotyczące zaniechania kierowania w przyszłości do podanych organów pism naruszających dobra osobiste powoda. Treść oświadczenia została oznaczona w żądaniu pozwu. Powód domagał się ponadto zobowiązania pozwanego do zaniechania naruszania dobrego imienia powoda w przyszłości oraz upoważnienia w zakresie zastępczego opublikowania oświadczenia w wybranym dzienniku ogólnopolskim.

W piśmie z dnia 11 maja 2012 r. pozwany wystąpił z pozwem wzajemnym, w którym żądał zasądzenia od powoda 1 złotego za każdy rok w okresie od 2008 r. do 2012 r. tytułem odszkodowania za straty materialne, jakie poniosło Państwo Polskie oraz pozwany w efekcie transferu przez powoda znacznych zysków za granicę.

Wyrokiem z dnia 18 lipca 2012 r. Sąd Okręgowy uwzględnił powództwo główne w całości i oddalił powództwo wzajemne. Wyrokiem z dnia 7 maja 2013 r. Sąd Apelacyjny w (...) na skutek apelacji pozwanego zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił powództwo o upoważnienie powoda do zastępczego opublikowania oświadczenia, oddalił apelację w pozostałym zakresie i orzekł o kosztach postępowania.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wniósł pozwany – powód wzajemny, zaskarżając ten wyrok w części, tj. w zakresie punktu drugiego. Skargę kasacyjną oparł na podstawie z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c., zarzucając naruszenie art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 378 § 1 k.p.c., art. 382 k.p.c. w zw. z art. 299 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c., art. 227 k.p.c. w zw. z art. 217 § 2 k.p.c. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania odwołuje się do podstawy art. 398⁴ § 1 pkt 1 oraz 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wyrok Sądu Apelacyjnego zawiera rozstrzygnięcie o całości apelacji pozwanego, a więc także o tej jej części, która zaskarżała oddalenie jego powództwa wzajemnego o odszkodowanie w wysokości 5 zł. Powództwo wzajemne zainicjowało nową sprawę, podlegającą odrębnej ocenie w zakresie dopuszczalności skargi kasacyjnej. W postępowaniu procesowym dopuszczalność skargi limitowana jest przedmiotowo (art. 398² § 2 i 3 k.p.c.) i wartościowo (art. 398² § 1 k.p.c.). Kryterium wartościowe wyłącza możliwość zaskarżenia skargą kasacyjną wyroków sądu drugiej instancji w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych, a w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych – niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Powództwo wzajemne obejmowało roszczenie o zapłatę odszkodowania określonego przez powoda w wysokości po 1 zł rocznie za pięć lat. Zgłoszone roszczenie było więc roszczeniem majątkowym a wartość przedmiotu sporu, odpowiadająca wartości przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną, odpowiadała kwocie 5 zł, wobec czego skarga kasacyjna w tym zakresie nie przysługuje. W konsekwencji skargę pozwanego w tej części należało odrzucić na podstawie art. 398⁶ § 3 w zw. z § 2 k.p.c.

W pozostałym zakresie skarga była dopuszczalna.

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c., przy czym oczywistą zasadność łączył z zarzutem odnoszącym się do orzeczenia o powództwie wzajemnym, w tym zakresie skarga została jednak odrzucona.

Jako istotne zagadnienie prawne skarżący wskazał konieczność wyjaśnienia, czy art. 299 k.p.c. upoważnia do formułowania ograniczeń w zakresie faktów, które mogą być dowodzone dowodem z przesłuchania stron.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga wskazania zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw oraz jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m. in.: postanowienie SN z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji. Zasady korzystania w postępowaniu dowodowym z dowodu z przesłuchania stron, charakter tego dowodu, a szczególnie jego uzupełniający (subsydiarny) charakter zostały szeroko omówione w piśmiennictwie i orzecznictwie (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 1998 r., I PKN 425/98, OSNP 1999/24/790, z dnia 2 sierpnia 2007 r., V CSK 124/07, nie publ., czy z dnia 7 października 2003 r., IV CSK 28/02, nie publ.), nie jest to zatem problem prawny uzasadniający przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skarżący nie wykazał więc, że występuje wskazana przez niego przyczyna uzasadniająca przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Nie ujawniły się także inne przesłanki z art. 398⁹ § 1 k.p.c. uzasadniające merytoryczne rozpatrzenie skargi.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej pozwanego do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).